

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

Deres ref: 12/388 SL HWH/KR

Oslo, 28. september 2015

TILLEGGSUTTAELSE TIL FORSLAG OM Å ENDRE EIENDOMSSKATT PÅ VERK OG BRUK – KOMMENTARER TIL STATOILS OG NORSK OLJE OG GASS' HØRINGSUTTALELSER

Det vises til NPKs høringsuttalelse 31. august 2015 til departementets forslag om endringer i reglene for eiendomsskatt på verk og bruk.

På bakgrunn av de uttalelsene som er sendt fra Statoil og Norsk olje og gass, datert henholdsvis 17. og 24. september 2015, har NPK funnet det nødvendig med nedenstående kommentarer.

Statoil hevder i sin høringsuttalelse at selskapet har «*erfart en sterk økning i skattegrunnlaget, uten at denne økningen er fundert i industrianleggenes underliggende verdi*». Videre påstår at «*[i] motsetning til Statoils forventninger om økt fradrag for utidsmessighet over tid ser vi at takstgrunnlaget økes etter hvert som anleggene blir eldre*». Norsk olje og gass anfører tilsvarende i sin høringsuttalelse (som for øvrig er datert etter høringsfristen).

Det er NPKs syn at disse uttalelsene bygger på en uriktig forståelse av skattereglene. Det er i hovedsak tre årsaker til at eiendomsskattegrunnlagene for ilandføringsanlegg over tid øker:

For det første: Det følger av så vel lovens forarbeider som mer enn 100 års rettspraksis at verk og bruk skal verdsettes etter *substansverdi*prinsippet. I dette ligger at man ved verdsettelsen skal frem til anleggenes *gjenanskaffelsesverdi*, dvs teknisk nyverdi med fradrag for slit, elde og eventuell utidsmessighet. Anleggenes gjenanskaffelsesverdi vil med nødvendighet øke i takt med den generelle prisstigningen. Det blir følgelig en feilslått kritikk når Statoil opplyser at selskapet har «*erfart en sterk økning i skattegrunnlaget, uten at denne økningen er fundert i industrianleggenes underliggende verdi*». I perioder med generell prisstigning vil teknisk nyverdi øke tilsvarende denne prisstigning. Reelt sett er det ikke tale om en økning i skattegrunnlaget, men en opprettholdelse av skattegrunnlaget sammenholdt med pengeverdien.

Senest i forbindelse med TCM-saken kom Høyesterett til at kommunenes verdsettelse av anleggene var i tråd med gjeldende rettsregler. At anlegget skulle verdsettes i tråd med anleggets gjenanskaffelsesverdi var ikke en gang omtvistet. Statoils uttalelser om at skattegrunnlaget ikke er fundert i anleggenes underliggende verdi, må derfor gjelde en verdsettelsesmetode uten forankring i eiendomsskatteretten. NPK har registrert at departementets forslag til endrede regler ikke først og fremst gjelder verdsettelsesmetode, men hva som skal inngå i skattegrunnlaget.

For det annet øker eiendomsskattegrunnlaget for ilandføringsanlegg når det er gjort *nye investeringer i anleggene*, eller det foretas *moderniseringer og eller rehabiliteringer*. Nyinvesteringer og oppgraderinger

har normalt som siktemål å forlenge anleggenes levetid. Dermed øker anleggets verdi. Denne verdiøkningen gjenspeiles i eiendomsskattegrunnlaget. Samtidig som nyinvesteringen blir taksert, tas den del av anlegget som eventuelt erstattes ut av det opprinnelige takstgrunnlaget. Heller ikke dette har vært omtvistet i de sakene hvor spørsmålet har vært aktuelt.

Det blir derfor uriktig av Statoil å hevde at «*takstgrunnlaget økes etter hvert som anleggene blir eldre*». Eldre anlegg øker i verdi med nyinvesteringer, noe som også gjenspeiles i økte takster.

For det tredje erfarer NPK at bransjen har forventninger til økte fradrag som ikke samsvarer med det faktiske verdiløstet. Ved fastsettelse av fradrag for slit, elde og utidsmessighet må det tas i betraktning hvilke vedlikehold som er gjennomført. Ilandføringsanlegg er av sikkerhetsmessige grunner ved lovgivningen pålagt et høyt vedlikeholds nivå, og anleggene vil følgelig beholde sin tekniske verdi over lang tid. Dette blir selvsagt også gjenspeilet i størrelsen på fradragene. Det kan synes som om bransjen ikke er kjent med at eiendomsskattetakstene er basert på en objektiv substansverdivurdering av anlegget som sådant og ikke rene bedriftsøkonomiske verdivurderinger av virksomheten.

Endelig vil NPK påpeke at petroleumsanleggs «*fjerningsforpliktelser ved nedstengning*» ikke skal tas i betraktning ved eiendomsskattetakseringen, slik Statoil anfører. Eiendomsskatten er som nevnt en objektskatt. Fjerningsforpliktelser er konsesjonsforpliktelser pålagt eierne, som man etter sikker rett skal se bort fra. Høyesterett har gjentatte ganger påpekt at tyngende konsesjonsvilkår ikke er relevant for verdsettelsen av eiendommen til eiendomsskatteformål.¹

Statoil og bransjen har i alle år vist til kommunenes utsikter til eiendomsskatteinntekter som et argument for lokal tilslutning og drahjelp ved nye etableringer. Det er derfor med en viss undring at NPK-kommunene nå registrerer at selskapene angriper kommunenes beskjedne andel av bransjens samlede skatter og avgifter. Som det fremgår av NPKs høringsuttalelse, kommer kommunenes eiendomsskatteinntekter til fradrag i grunnlaget for både selskapskatten og i særskatten, slik at den effektive skattelettelsen for industrien ved departementets endringsforslag bare vil være på 22 % av eiendomsskatten. Departementets forslag innebærer i realiteten hovedsakelig en forflytning av skattegrunnlaget fra kommunene til staten. Samtidig opprettholdes forventningen om at det er kommunene som skal være ansvarlig for tjenestetilbudet for så vel bedriftene som selskapenes ansatte. Uten eiendomsskatteinntektene vil kommunene ikke være i stand til å gi slike tjenester.

Med vennlig hilsen

Astrid Aarhus Byrknes
Ordfører i Lindås
Styreleder NPK

¹ Jf. bl.a. Rt. 1991 s. 98 og Rt.1994 s. 333